

LKG - HVA VAR VEL DET

1.

Bekjentgjørelsen var kommet til Lillebyskolens meget dyktige sang-og musikk lærer Otto Solheim i januar måned i det Herrens år 1950.

Lademoen Kirkes Organist Ivar Johannes Bonsaksen, skulle starte et klassisk guttekor, bestående av gutter i sopran- og altrekken og voksne menn som tenorer og basser.

Tilbudet gjaldt sangglade gutter fra 8 år og oppover til stemmeskiftet og en prøvesynging ville skje i kirkens Johannes Kapell på den neste ukes mandag klokken fem på ettermiddagen og det første Lademoen Kirkes Guttekor kom til å bestå av 40 små og store sangere - størsteparten fra Østby-skolene Lilleby, Lademoen og Bispehaugen.

Dirigenten Ivar hadde vært min pianolærer i noen år, han var barndoms-kamerat av min far - de var begge født i 1908 og det var Ivar som skaffet oss det første Brødrene Hals pianoet slik at jeg fikk begynne med undervisningen allerede som åtteåring og var blitt tolv da guttekolet ble startet.

Byen hadde for lengst sitt kjente Nidarosdomens Guttekor under Erik Saltnessands dyktige ledelse, men ble overtatt av domorganist Ludvig Nielsen. Det var ikke bare gode formeningar fra Ludvigs side om at det ble startet nok ett guttekor i Trondheim by, noe som resulterte i at det på Nordre gate kom til å skje en litt hektisk samtale mellom de to organistene og like mange guttekordirigenter, hvor den største katedralens kirkemusikalske overhode, Ludvig Nielsen, ga Lamokirkas organist Ivar J. Bonsaksen beskjed om at det ikke passet seg, at det inne på Lademoen ble igangsatt noe så spesielt som å drive med kirkesang for gutter.

Om det var en av de to kampanene som gikk opp i fistel - og hvem det i tilfelle var, er ukjent for meg.

Det hendte at kjødelige brødre skilte lag - der den ene begynte sin sangkarriere i Lademoen Kirkes Guttekor, mens den andre startet i Nidarosdomens.

Det fleste som ble med fra starten av i 1950 var litt eldre gutter som slapp å måtte starte i Begynnerkoret, som ikke kom i gang før høsten etter - og med lærer Kvithyld ved Lillebyskolen som assisterende leder.

Hovedkorets øvelser var på mandager og fredager - mannstemmene øvde på onsdagskveldene og når det etter hvert var behov for samsanger, ble også de avholdt på onsdagene - oftest da ved kirkens orgel oppe på galleriet, etter at orgelgalleriet var blitt utvidet utover mot kirkerommet, for å få nok plass til flere sangertribuner, etter hvert som flere og flere gutter meldte seg for prøvesynging - med ønsker om å få bli med som guttesanger i det som etter hvert viste seg å bli byens største guttekor.

Ivar Bonsaksen la alt fra starten av, opp til at medlemskapet og korvirksomheten også skulle være av både sosial og lærerik karakter. Ett stort hell ganske tidlig i korstarten, var innmeldingen av bassangeren Arvid Forfoed fra Gisle Johnssonsgata, som skulle bli Ivar Bonsaksens meget engasjerte korassistent i hele guttkorets virksomhet i de neste femti årene.

Det begynte med torsdagskveldenes hyggekvelder på Bedehuset nede i Østersundsgata og fortsatte med sommerens idrettsmesterskap oppe på Lerkendal - der korgutt Terje hoppet 116 i høyde. Resultatene ble bedre, da den tidligere korgutt Terjes eget guttekor fra Snåsa, en del år senere og med 100 korister på sangertur til Lamokirka, med kledelig beskjedenhet stilte opp til en vennskapskamp mot Lademoen Kirkes Guttekor borte på Buranbanen. Vennskapet med Ivar J. ble brutt for en tid, da de 11 spillerne fra Snåsa - ei bygd fredelig bygde bestående av Snåsakaiill Joralf Gjerstad og med bare fjortenhundrede innbyggere, klarte å slå Lamonitteran med 12-1. Lamogjengens mål var ett trøstemål helt på tampen av begivenheten.

2.

Denne gamle, skriblende tidligere korgutten våger å trække i salaten, da han påstår at han med dirigent Ivars egen talestemme, fikk opplyst at han fra Menighetsrådets side ble forkynt, at igangsettelsen av guttekorsang i kirkerommet kom til å bli en fadese - som ville volde bekymring i de kirkelige kretser, også på det regnskapsmessige område.

For all evighet i de neste femti årene, ble det ikke innkrevd noen medlemsavgift, og ganske snart etter korstarten i 1950, ble Bonsaksen og Forfoed beriket med en Mødreforening, til meget stor hjelp og glede - også for alle de glade sangerbrødrene.

Konkurransen om tegning av korets emblem ble enestående stor og mødrene broderte de nye merkene med inderlig glede, samtidig som merkene etterpå ble påmontert guttenes hvite skjorter. Svarte sløyfer, sorte bukser og sko skapte stolthet på gateguttenes kirkegang oppover til sang ved gudshusets Høymesser, Aftensanger, Sang-og Musikkafteiner og etter hvert svært så populære konsertbegivenheter.

Ivars meget dyktige sangerinnefrue Margrethe - tidligere Gullvåg og kalt Gretha blant hvert eneste menneske, ble til hans store hjelp som solist når det trengtes. Det samme ble også hans litt eldre bror Einar, som var organist i Bakke kirke og bodde barneløs sammen med sin Rakel, i det samme huset som den barnerike Ivarfamilien oppe i Weidemannsveien nummer fireogfjor - med telefon nummer 28424.

Her i dette Bonsaksenhjemmet fant denne korgutten mye glede og lærdom - ikke bare fra han fylte sine første åtte somspillende og syngende muskant og fremover til han giftet seg og flyttet hjemmefra oppe på Ladehammeren i trettiårsalderen, men også i alle de senere år frem til Ivars død som nittiåring.

Grethas koslige lørdagskvelder med karbonader og grønn erterstuing glemmes aldri. Heller ikke læremesterens få, men gode ord - når Rachmaninovs ganske krevende pianokomposisjon gikk sånn noenlunde bra. Det samme gjaldt Terjes lørdagskveldens fremførelse av Robert Schumanns Faschingschwank aus Wien - Fastelavensløyer der nede i det brattlendte fjellandet. Det var mange løyer på guttedagenes lørdagskvelder der oppe i Weidemanns vei 44

Som syttenåring fikk denne guttesangeren oppdraget som korets sekretær og var den første skribenten i den tykke protokollen - til stor glede for bokskriveren. Hadde stor glede av å få vokse opp sammen med både den senere domorganisten Per Fridtjof, Cembalisten John Magne og organisten og dirigenten Bård Einar, Ingrid Margrethe kom til verden noe seinere og jeg minnes at Ivar ble litt småsur da han ble titulert som "Far til fire" på kirketrappa før den første korprøven etter fødselen. Han viste mere offentlig stolthet da hele guttekoret sang for moder Gretha ute i hovedgangen oppe på E. C. Dahls stiftelse.

Korgutt Terje var så heldig at han kunne brukes som solist og stoltheten vokste både for han selv, hans foreldre, slekt, venner og naboer. Ved hjelp av sin sangpedagog Gretha og storsangeren Kåre Rønning - Nidarosdomens oratoriesanger, fikk vi tre guttesolistene skolerings i sang og både Helge Johansen, Per-Olav Tiller og Terje Wangberg, fikk etter hvert både oppgaver - ikke bare sammen med koret, men takket også ja når de ble forespurt om å synge solo andre steder. For mitt vedkommende ble det en del sang ved forskjellige kirkebryllup og litt ekstra stas da det var ønskelig med solosang i Stiklestad Kirke og i Vår Frue Kirke. Både forespørselen om å medvirke ved Teatrets fremførelse av Annie Get Your Gun, og henvendelsen fra NRK's programleder Rustad om å synge i Rundtomkring fra Store Studio måtte skrives. Det samme når det gjaldt å være med på en godværets sommers konsertreise oppover kysten sammen med musikeren og sangerinnen Bonsaksen. Foreldrenes formening var at dette måtte bli alt for krevende, for en femtenårig guttunge - som var noe forsinket med å komme både i stemmeskiftet og ellers i sitt unge liv.

Det ventet store og spesielle oppgaver for Lademoen Kirkes Guttekor. Dirigenten hadde hentet ideer fra Kristian Kristiansens romaner om de gamle dagers Posepiltmiljø i byen.

Bonsaksens ideer kom også til virkelighet etter å ha laget det meste av musikken selv, men også ting han arrangerte fra danske komponister sang og musikk. Alt dette ble satt sammen, og brukt i hans en og en halvtimes lange syngespill "Fra Posepiltenes dager".

Korgutt Terje fikk en av hovedrollene som Adrian Posebilt - som under navnet Georg forelsket seg i rikmannsdatteren Dora, spilt av sopransolist Helge. Adresseavisens musikkansmelder skrev dagen etter at Adrian/Georg var den beste sangeren, han hadde en god resonans og kom sikkert til å bli en god sanger.

Både sangeren selv og foreldrene var meget stolte.

Bestekameratene Helge og Terje ble gode kompiser, også etter at de hadde hatt rollene i syngespillet om Pose pilten i slik riktig gamle dagers fattige tider.

Sorgen for korgutt Terje ble derfor ekstra stor da Helge senere mistet livet, ved at han falt flere hundrede meter utfor et stup oppe i Trollheimen. En annen sorgens opplevelse var det for hele guttekoeret, da også Knut Sverre Sørensen døde, etter å ha falt nedover brattbakken fra skøytebanen oppe på Rosenborg og fikk panserskøyten i seg.

Takknemligheten mot sin læremester ble ikke mindre, da Bonsaksen reddet sin fjortenårige pianoelev Terje fra drukningsdøden, på en solrik søndag ettermiddag, nede ved Korsvikas overbefolkede badestrender.

At han mange år senere fikk Kongens fortjensmedalje i gull, skyldtes slett ikke denne dåden, men hadde sine årsaker i hans utrettelige arbeid for guttekorsangen i Den norske kirke.

Samtidig med alt guttekorarbeidet og piano og orgelundervsiningen, utvidet kontakten seg ytterligere da lærer og elev innvilget seg hver sitt abonnement som konsertgjengere til byens symfoniorkesters ukentlige konserter oppe i Frimurerlogens store sal. Begeistringen var alltid stor når velkjente norske og utenlandske musikere og sangere gjestet Logens akustisk flotte lokale. Jeg erindrer våre to eneste misfornøyde tilstedeværelser: Den ene var da en fransk trompetist, fikk Adresseavisens musikkritiker Erling Wisth til åpenhjertig å formene, at han ikke kunne begripe hvorfor franskmannen hadde lagt ut på den lange reisen til byen medbringende sin trompet, når vi selv hadde flere bedre musikanter til disposisjon for arrangøren, den dyktige impresario Olaf T. Ranum.

Den andre episoden var da det midt under en annen viktig konsertbegivenhet, ble brannutrykning til ett eller annet sted innen byens grenser og med uhyggelige ulende sirener fra hovedbrannstasjonen rett over Kongens gate.

Det ble stadig oftere nye oppdrag for Guttekoret der inne på Lademoen og de var også innom det trange Kringkastingsstudioet - for øvrig vegg i vegg med den allerede nevnte Hovedbrannstasjonen. Uten ulyder for øvrig, ble de belært i pusteteknikk av programsekretæren, og det uten at noen flirfulle guttesangere brød seg om å bemerke, at når det gjaldt å skulle puste riktig under korsangen, så hadde de Ivar J. Bonsaksen som læremester. En dyktig kar også på dette viktige området.

Lademogutten, "hain Hjallis" - Hjalmar Andersen, ble det store trekkplasteret til korets store underholdningskveld i Ungdomsforeningens lokaler borte i Nedre Møllenbergs gata. Slike kvelder var populære over hele Østbyen og når selveste Kong Glad var kommet på visitt, strømmet folket til og sørget for adskillig mye klingende mynt i guttekorets Mødreforenings selvlagde bastkurv. Skreddermester Arne Wiksen var en ivrig og guttekorinteressert klesmester. Som sittende tilhører ved hoveddøren under utlodningsseansen gikk han alltid til innkjøp av flere loddbøker, før han allerede før trekningen forlot lokalet, etter først å ha gitt nummerlappene til en eller annen sangglad guttunge.

Programmets hovedinnslag ved spesielle slike kvelder kunne være den høytidelige utdelingen av guttekorets Sangermedaljer. De blanke æresutmerkelsene med sine blå oppheng, ble høytidelig overrakt plikttoppfyllende korsangere av dirigenten, sammen med den viktige nestlederen Arvid Forfoed og Mødreforeningens formann, fru Forfoed.

Cantate Domino - Lovsynger Herren, var Ivar B's egen komposisjon og som i alle år ble guttekorets oppsang - ved alle koranledninger og for å markere at de støttet kirken.

Og en slik markering fikk de allerede ganske tidlig i virksomheten, mulighet for å kunne få offentliggjøre:

Det digre kirkeuret oppe på det høye kirketårnet, var begynt å sakke noe på farten - det var altså kommet i utakt med den store menigheten. Årsaken viste seg å være at det spisse og vakre tårnet var begynt å helle på seg - og det i

retning mot selveste Gråkallens topp, der den kvitkalkede kulen ifølge militære instanser var innpakkingen av noe hemmelig radarutstyr.

At denne korgutten senere i livet skulle bli nødt til å oppholde seg i tolv - av de egentlige atten måneders militærtjeneste inne i fjellet ganske langt under kuppelen - er en annen historie.

For. Selv om han herved og som vanlig - ikke makter å holde kjæft med at han i hele denne lange tiden var forsvarskamerat med selveste skihopper Toralf Engan, unnlater Pianoeleven heller ikke nå å nevne, at han av Forsvarets høyeste ledelse ble innvilget å bo i heimen, på grunn av nødvendige øvelser på klaveret oppe i Kaptein Kaalds vei på toppen av selveste Ladehammeren og like ved der invasjonsstyrkene i 1940 hadde satt opp sine stillbare kanoner.

Overnattingene i bolig nummer ni like nedenfor Våttahaugen, ble til stor ergrelse for ganske mange av de unge hærmennene fra Sunnmørekanalene - der inne under Gråkallens femhundredeogfemti høydemetre - men måtte gi seg noe, da den musikkinteresserte Majoren til soldatenes mindre forståelse, fikk kunngjort, at godene med å kunne få fordøye moderens vaffelkaker i barndomsheimen, mest av alt skyldtes 01 Wangbergs - med det samme militære nummer som kronprins Harald - velvillige assistanse ved klaveret sammen med blæsende offiserer inne på Flystasjon Værnes under hans tid ved Rekruttskolen der inne på flatlandet.

Som i alle de tidligere sjuogsytti lange år, har både korgutten og skribenten hatt en del problemer med sin taletrengthet - derfor tar han seg den frihet å forsøke seg på å kunne vende tilbake til guttekorets høytidelige kunngjøringer om at DE STØTTET KIRKEN, men dette gjør han først etter å ha fått meddelt at han som nyoppnevnt medlem av Dagbladets Darwin P. Erlandsens Dusteforbund, av avisens Amatørkirurg Zaratustra D. Erlandsen en gang ble orientert om "at han ikke i det hele tatt var Hypokonder - det er noe han bare innbilder seg". Sitat slutt.

Dette med å få støtte sin egen kirke for Østbyens unge menn, ble til stor betydning også for alle korguttenes foresatte.

Det skulle bli på selveste 17. mai i året 1951, at Lademoen Kirkes Guttekor, i Folketoget og for mengden av jublende mennesker langs byens hovedgater,

ved hjelp av en flott plakat malt av korets bassanger Hofstad skulle få informere alt folket, om sitt forhold til sin egen kirke der inne på Lademoen.

På den store plakaten var Lademoen kirkes Skjeve Tårn det store blikkfanget og med underskriften "Vi støtter kirken".

Menighetsrådets uttalelse om at starten av ett kirkens guttekor ville bli til belastning, var blitt gjort til skamme - og det i hele femti år under Ivar Johannes Bonsaksens ledelse i glede og visdom.